

**UCHWAŁA NR LXIX/520/2022
RADY MIEJSKIEJ W KLECZEWIE**

z dnia 20 grudnia 2022 r.

w sprawie przyjęcia "Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Kleczew na lata 2023-2025"

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 poz. 559 ze zm.) oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 poz. 447 ze zm.) Rada Miejska w Kleczewie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kleczew na lata 2023-2025” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

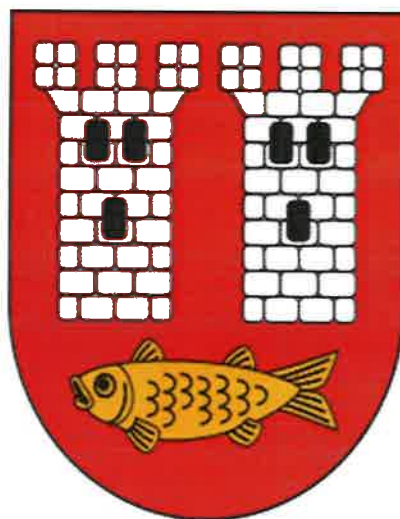
§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy i Miasta Kleczew.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Kleczewie

Maciej Trzewiczyński

*Załącznik do Uchwały Nr LXIX/520/2022
Rady Miejskiej w Kleczewie z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie przyjęcia
„Programu Wspierania Rodziny w Gminie Kleczew na lata 2023-2025”*

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2023-2025

KLECZEW 2022

SPIS TREŚCI

1. Wstęp.....	str. 2
2. Wytyczne do podjęcia działań w ramach Programu	str. 4
3. Podstawy prawne opracowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny.....	str. 7
4. Charakterystyka społeczno- demograficzna Gminy Kleczew.....	str. 9
5. Zadania gminy.....	str. 10
6. Zadania instytucji wsparcia rodziny na poziomie Gminy.....	str. 11
6.1 Asystent rodziny.....	str. 12
6.2 Rodzina wspierająca.....	str. 15
6.3 Grupy wsparcia i grupy samopomocowe.....	str. 16
6.4 Placówki wsparcia dziennego.....	str. 17
6.5 Poradnictwo specjalistyczne.....	str. 17
6.6 Praca socjalna.....	str. 18
7. Charakterystyka rodzin objętych wsparciem.....	str. 19
7.1 Przemoc w rodzinie - procedura „Niebieskiej Karty”.....	str. 22
7.2 Ustawa „Za życiem”.....	str. 23
7.3 „ Świadczenia wychowawcze 500+”.....	str. 23
7.4 „Dobry Start”.....	str. 23
8. Partycypacja w kosztach utrzymania dzieci z Gminy Kleczew umieszczonych w pieczy zastępczej	str. 24
9. Analiza SWOT.....	str. 24
10. Zasoby instytucjonalne.....	str. 27
11. Cele Gminnego Programu Wspierania Rodziny.....	str. 28
12. Finansowanie.....	str. 31
13. Wnioski końcowe i przewidywane efekty.....	str. 31
14. Monitoring i ewaluacja Programu.....	str. 32

1. WSTĘP

„Rodzina jest środowiskiem życiowym niemal każdego człowieka. Stanowi integralną część każdego społeczeństwa, a zarazem jego najmniejszą i podstawową komórkę. Jest najważniejszą grupą społeczną, w której człowiek przychodzi na świat i z którą łączy go wielorakie związki do końca życia. Jest grupą małą, pierwotną, o przewadze więzi osobistych, odznacza się międzypokoleniową i wielopokoleniową trwałością więzi, a członkostwo w niej jest autentyczne, dobrowolne i w zasadzie nierozzerwalne (za wyjątkiem porzucenia, rozwodu)”¹.

Koncentracja na rodzinie, jej roli, zasobach i deficytach, związana jest z jej fundamentalnym znaczeniem, bowiem jest ona pierwszym naturalnym i najważniejszym środowiskiem, w której każda osoba od najmłodszych lat obserwuje otaczający świat społeczny, uczy się go nazywać, klasyfikować, uznawać za przyjazny lub wrogi, przyswajając wspólne wartości lub je odrzucać. Ważne zatem jest, aby rodzina funkcjonowała prawidłowo, zapewniając odpowiednie warunki do rozwoju wszystkich swoich członków.

Uwzględniając powyższe Gmina Kleczew stanowi przyjazną i otwartą przestrzeń dla lokalnej społeczności i osób przybywających z innych terenów nieustannie dążąc do zapewnienia optymalnych warunków do rozwoju rodzin i jednostek, poprzez aktywizację powołanych w tym celu służb i instytucji do pracy na rzecz społeczeństwa. Wzajemna współpraca i wsparcie buduje poczucie przynależności, akceptacji i satysfakcji z pełnionych ról społecznych, co ułatwia wykonywanie bieżących zadań i rozwiązywanie pojawiających się trudności.

Dokonujące się zmiany społeczne i gospodarcze są nośnikiem wielu przemian w funkcjonowaniu rodzin. Na skutek zachodzących procesów na świecie takich jak industrializacja, urbanizacja, migracja i zmiany kulturowe znacząco wpłynęły na życie całych społeczeństw oraz na sposób funkcjonowania rodziny, jej strukturę, model i liczebność. Kohabitacja coraz częściej wypiera małżeństwo, standardem stało się samotne rodzicielstwo, pozostawanie singlem z wyboru, czy funkcjonowanie związków jedнопłciowych. Zmianie uległ też model rodziny. Nastąpiła reorganizacja władzy rodzicielskiej. Kobieta i mężczyzna stali się równorzędnymi partnerami pod względem wykształcenia, pozycji społecznej, zainteresowań, dążeń do samorealizacji i niezależności finansowej.

---

¹ Kawula S., Brągiel J., Janke A. „Pedagogika rodziny”, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 1999, s. 49

Niestety często przekłada się to na kryzysy i problemy opiekuńczo – wychowawcze pojawiające się w rodzinie. Coraz częściej zauważalne stają się problemy bezpośrednio związane z uzależnieniami od środków psychoaktywnych i niestety już powszechnie od mediów społecznościowych, wzmagających alienację społeczną.

Z drugiej strony można też zaobserwować nadmierną troskę o dzieci przechodzącą w nadopiekuńczość, co generuje jednostki niesamodzielne, pogubione, nie nauczone stawiania granic, nie odróżniające dobra od zła. Pojawiły się także zjawiska o charakterze globalnym: choroby cywilizacyjne, rosnący odsetek ludzi starych, migracje oraz lokalnym: ubóstwo, bezrobocie, bezdomność, rozpad rodziny i wcześniej nie występujące -wyraźne podziały światopoglądowe, generujące wzajemną niechęć i agresję.

Rok 2020 nieoczekiwane przyniósł nowe troski, obowiązki i wyzwania. Ogłoszona pandemia COVID-19 wpłynęła znacząco na funkcjonowanie placówek, jak i organizację służb. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem, bez względu na występujące okoliczności. Kontakt z klientem pomimo narzuconych odgórnie ograniczeń podyktowanych bezpieczeństwem, wymagał zatem ogromnej determinacji ze strony wszystkich pracowników służb społecznych, aby móc świadczyć usługi na rzecz rodzin dotkniętych wszelkimi trudnościami: niezaradnością życiową, brakiem stabilizacji zawodowej i materialnej, niewydolnością wychowawczą, niskim poziomem intelektualnym, kulturalnym i moralnym dorosłych, jak również przemocą i uzależnieniami. Problemy w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych i skoordynowanych działań. Pomoc rodzinom zagrożonych kryzysem polega na wzmocnieniu i wsparciu w odzyskaniu zdolności do pełnego, samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie. Powinna być udzielana niezwłocznie i mieć charakter profilaktyczny, natomiast podejmowane działania winny być prowadzone za zgodą rodziny i z jej aktywnym zaangażowaniem, bo tylko wtedy jest skuteczna. Trudności dziecka najczęściej wskazują na zaburzone relacje w rodzinie, ale bywają też związane wyłącznie z rówieśniczym środowiskiem, zwłaszcza w dobie wszechobecnego Internetu, który zaburza postrzeganie rzeczywistości małoletnim i negatywnie wpływa na pracę mózgu dzieci.

W przypadku jakichkolwiek dysfunkcji małoletni mają również prawo do specjalnej ochrony i pomocy ze strony państwa. Dotyczy to zwłaszcza dzieci zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej lub czasowo umieszczonych poza rodziną, co z kolei generuje działania mające na celu odzyskanie funkcji opiekuńczych przez rodziców.

Istotny jest fakt, że bardzo często problemy występujące w rodzinie narzucają konieczność specjalistycznego wsparcia.

Uwzględniając powyższe, w celu wspierania lub przywrócenia rodzinie dysfunkcyjnej zdolności wypełniania funkcji opiekuńczo -wychowawczej Gmina Kleczew od wielu lat skutecznie realizuje kompleksowe działania zawarte w Gminnym Programie Wspierania Rodziny, który powstał w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kleczew na lata 2023-2025, jest kontynuacją tegoż Programu realizowanego od 2011 r. Organizacja skutecznego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną, sprzyjającego prawidłowemu funkcjonowaniu najbardziej potrzebującym środowiskom na terenie Gminy Kleczew, jest zadaniem niezmiernie ważnym, bowiem systemowe wsparcie umożliwia zapewnienie potrzebującym jednostkom poczucie bezpieczeństwa i stabilizacji.

Należy jednak pamiętać, że skuteczna pomoc może być osiągnięta nie tylko we współpracy z przedstawicielami służb społecznych, ale również ze środowiskiem lokalnym, w tym sąsiedzkim, Kościołem, związkami wyznaniowymi oraz organizacjami pozarządowymi i przedstawicielami wszelkiego rodzaju instytucji, które mają kontakt z rodziną oraz podejmują działania na jej rzecz.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kleczew na lata 2023-2025 stanowi zatem sprecyzowany plan wdrożenia działań w zakresie pomocy rodzinom przeżywającym wszelkiego rodzaju trudności oraz spójny i skuteczny system pomocy rodzinom dla dobra lokalnej społeczności.

2. WYTYCZNE DO PODJĘCIA DZIAŁAŃ W RAMACH PROGRAMU

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej wyraźnie wytycza kierunek pracy z rodziną i nakłada obowiązek opracowania i realizacji gminnych 3-letnich programów wspierania rodziny. Myśl preambuły została uchwalona z powodu szczytnych przesłanek:

„Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się

i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami”²

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej, we współpracy ze środowiskami lokalnymi, organizacjami społecznymi i organami pomocniczymi.

Tabela nr 1. Podział zadań i kompetencji pomiędzy jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji

GMINA	POWIAT	WOJEWÓDZTWO
<ul style="list-style-type: none"> ➤ PROFILAKTYKA ➤ WSPIERANIE RODZINY 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ PIECZA ZASTĘPCZA RODZINNA I INSTYTUCJONALNA, ➤ USAMODZIELNIENIE PEŁNOLETNICH WYCHOWANKÓW PIECZY ZASTĘPCZEJ, ➤ ADOPCJA 	
<ul style="list-style-type: none"> – Praca socjalna – Asystent rodziny – Placówki wsparcia dziennego – Rodziny wspierające – Inne podmioty lub instytucje działające na rzecz rodzin 	<ul style="list-style-type: none"> – Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka – Usamodzielnianie – Organizator rodzinnej pieczy zastępczej (koordynator) – Rodziny pomocowe 	<ul style="list-style-type: none"> – Ośrodek adopcyjny – Regionalna placówka opiekuńczo-terapeutyczna – Interwencyjny Ośrodek Preadopcyjny

Źródło: MGOPS w oparciu o ustawę wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Wszelkie działania wspierające w utrzymaniu pełnej rodziny są ważne ze względów społecznych, ekonomicznych i mają znaczenie dla wizerunku Gminy i rozwoju regionu. Obszarem do podejmowania działań Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Kleczew na lata 2023- 2025 będzie zatem profilaktyka, wsparcie i przywrócenie rodzinie zdolności do prawidłowego i optymalnego funkcjonowania poprzez:

- 1) Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny.
- 2) Wspieranie rodzin o niskim statusie materialnym, szczególnie z problemami niepełnosprawności i bezrobocia:
  - aktywizacja zawodowa rodzin z problemem bezrobocia,

² Preambuła Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 447 ze zmianami)

- zapewnienie dzieciom i młodzieży z ubogich i zagrożonych dysfunkcjami rodzin posiłków w szkole,
  - współorganizowanie i współfinansowanie wypoczynku dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin,
  - udzielanie dzieciom i młodzieży stypendiów, pomoc w zaopatrzeniu dzieci i młodzież w artykuły szkolne i podręczniki,
  - współpraca wszystkich instytucji organizacji na terenie gminy Kleczew zajmujących się pomocą rodzinie,
  - dostarczenie usług i świadczenie pomocy społecznej rodzinom żyjącym w trudnych warunkach materialnych i rodzinom z problemem niepełnosprawności.
- 3) Wspieranie rodzin zagrożonych patologią, rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu ich problemów życiowych oraz wzmocnienie i wyzwalenie zasobów tkwiących w rodzinach.
- 4) Wzmocnienie funkcji opiekuńczo-wychowawczej rodziny:
- promocja i realizacja programów profilaktycznych, terapeutycznych, psychoedukacyjnych, skierowanych do rodziców i dzieci, zwłaszcza w zakresie konstruktywnego spędzania czasu wolnego, edukacji, doboru właściwych metod wychowania, radzenia sobie w kryzysie,
  - przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zwiększenie aktywności rodziny, poprzez działania realizowane w środowisku lokalnym,
  - przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, przestępczości i uzależnieniom wśród mieszkańców gminy,
  - współpraca wszystkich podmiotów pracujących na rzecz rodziny w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny,
  - aktywizacja seniorów do życia w środowisku rodzinnym i lokalnym.
- 5) Wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.
- 6) Zapewnienie dzieciom i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi różnych form pomocy:
- rozwój i wzbogacenie istniejących programów profilaktycznych i edukacyjnych,
  - współpraca ze szkołami w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych,
  - organizowanie zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych,
  - aktywizacja młodego pokolenia poprzez promowanie idei wolontariatu,
  - wspieranie świetlic środowiskowych dla dzieci i młodzieży ze środowisk wymagających wsparcia,

- uświadomienie rodzicom i opiekunom potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży,
- wspieranie dzieci z rodzin nie posiadających możliwości finansowych w rozwijaniu uzdolnień.

W oparciu o diagnozę środowiska lokalnego w kontekście problemów społecznych występujących na terenie Gminy Kleczew opracowano 3 letni Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kleczew na lata 2023-2025. Diagnoza została sporządzona przez Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleczewie. W dokumencie wykorzystano materiały własne i sprawozdania, przy czym analizie zostały poddane dane z lat 2020-2021.

3. PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY W GMINIE KLECZEW NA LATA 2023-2025.

Do aktów prawnych regulujących treść Programu oraz wpływających na jego realizację należą:

- 1) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., (Dz. U. NR 78., poz. 483 z zmianami), 2) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, (t.j Dz. U. z 2022 r. poz. 447 ze zmianami).
- 2) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, (t.j Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zmianami).
- 3) Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329).
- 4) Ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci z dnia 11 lutego 2016 roku, (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1577).
- 5) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249).
- 6) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 ze zmianami).
- 7) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 ze zmianami).
- 8) Ustawa o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 roku, (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 615 ze zmianami).
- 9) Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1205).
- 10) Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 roku o Karcie Dużej Rodziny, (t.j Dz. U. z 2021 r. poz. 1744),.

- 11) Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1327 ze zmianami).
- 12) Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy, (Dz. U. 2020 r. poz. 1359)
- 13) Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 559, ze zmianami).
- 14) Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, (t.j. Dz. U. 2021 r., poz. 1915 ze zmianami).
- 15) Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne, (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1385 z ze zmianami).
- 16) Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych, (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2021, ze zmianami).
- 17) Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, ze zmianami).
- 18) Ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, (Dz. U. z 2020 r. poz. 1297).
- 19) Ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym (Dz.U. z 2022 r. poz. 1, ze zmianami).
- 20) Ustawa z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym (Dz. U. poz. 1692 ze zmianami)
- 21) Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. Nr 292, poz. 1720).
- 22) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, (Dz. U. poz. 1296).
- 23) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”, (Dz. U. z 2011 r. Nr 209 poz. 1245).
- 24) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 lipca 2019 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy finansowej uczniom na zakup podręczników i materiałów edukacyjnych, (Dz. U. z 2019 r. poz. 1342).
- 25) Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. z 2005 r. Nr 189, poz. 1598 ze zmianami).
- 26) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2021 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry Start”, (Dz. U z 2021 poz. 1092).

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kleczew stanowi rozwinięcie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Kleczew na lata 2021-2027 w zakresie opieki nad dzieckiem i rodziną i jest spójny z Gminnym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Kleczew na lata 2020-2024, Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025.

4. CHARAKTERYSTYKA SPOŁECZNO-DEMOGRAFICZNA GMINY KLECZEW

Gmina Kleczew to gmina miejsko-wiejska. Należy do województwa wielkopolskiego, powiatu konińskiego. Gmina Kleczew ma **9 886 mieszkańców** (z czego 51,1% stanowią kobiety a 48,9% mężczyźni) czyli zamieszkuje ją **7,6%** ludności powiatu.

Gmina stanowi **7,0%** powierzchni powiatu. Siedzibą gminy jest miasto Kleczew.

W latach 2002-2021 liczba mieszkańców **wzrosła o 1,9%**. Średni wiek mieszkańców wynosi **40,3** lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa wielkopolskiego oraz nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Mieszkańcy Gminy Kleczew zawarli w 2021 roku **40** małżeństw, co odpowiada **4,0%** małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to znacznie mniej od wartości dla województwa wielkopolskiego oraz mniej od wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano **1,8** rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. **29,0%** mieszkańców Gminy Kleczew jest stanu wolnego, **59,2%** żyje w małżeństwie, **2,5%** mieszkańców jest po rozwodzie, a **9,2%** to wdowy/wdowcy. Gmina Kleczew ma ujemny przyrost naturalny wynoszący **-29**. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu **-2,93** na 1000 mieszkańców Gminy Kleczew.

W 2021 roku urodziło się **87** dzieci, w tym 47,1% dziewczynek i 52,9% chłopców. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi **0,82** i jest nieznacznie większy od średniej dla województwa oraz znacznie większy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

W 2020 roku **25,6%** zgonów w Gminie Kleczew spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną **21,4%** zgonów w Gminie Kleczew były nowotwory, a **5,7%** zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego. Na 1000 ludności Gminy Kleczew przypada **11,73** zgonów. Jest to nieznacznie mniej od wartości średniej dla województwa wielkopolskiego oraz znacznie mniej od wartości średniej dla kraju.

W 2021 roku zarejestrowano **148** zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 1 wymeldowanie, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla Gminy Kleczew 134. W tym samym

roku 147 osób zameldowało się z zagranicy oraz zarejestrowano 134 wymeldowań za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące 0.

63,2% mieszkańców Gminy Kleczew jest w wieku produkcyjnym, 17,9% w wieku przedprodukcyjnym, a 18,9% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.³

5. ZADANIA GMINY

Gmina stanowi najważniejszy i podstawowy element systemu pomocowego. Profilaktyka, diagnoza i wszechstronna pomoc rodzinie w kryzysie to zadania priorytetowe.

W sytuacji czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną konieczne jest niezwłoczne stworzenie warunków do jak najszybszego umożliwienia powrotu dziecka do rodziców.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy:

- 1) Opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.
- 2) Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny.
- 3) Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
  - a. zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
  - b. organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
  - c. prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.
- 4) Finansowanie:
  - a. podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
  - b. kosztów związanych z udzielaniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego.
- 5) Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

---

³ (Źródło: GUS, 31.XII.2021)

- 6) Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego.
- 7) Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Oprócz niniejszych zadań gmina realizuje zadania zlecone z zakresu administracji rządowej wynikające z rządowych programów z zakresu wspierania rodziny, zgodnie z wytycznymi przekazywanymi przez wojewodę (art. 177 ustawy).

Aby sprostać tym zadaniom niezbędna jest ścisła współpraca pomiędzy instytucjami i podmiotami, a także wypracowanie sprawnego i efektywnego systemu działań wpływających na poprawę sytuacji dziecka i rodziny.

6. ZADANIA INSTYTUCJI WSPARCIA RODZINY NA POZIOMIE GMINY KLECZEW

Diagnozowanie, zarówno problemów z jakimi borykają się rodziny w Gminie Kleczew, jak i posiadanych zasobów pozwala na wskazanie form pomocy dla rodzin znajdujących się w sytuacjach zagrożenia i kryzysu. Znajomość posiadanego potencjału oraz rodzaju i dostępności usług daje możliwość formułowania celów i zadań stanowiących spójny system działania na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych. Udzielana pomoc powinna mieć charakter okresowy, a praca z rodzinami biologicznymi ukierunkowana jest na możliwość jak najszybszego powrotu dzieci do rodziny biologicznej.

Wobec rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleczewie podejmuje działania, których celem jest zapewnienie wsparcia i pomocy m.in. poprzez:

- analizę sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
- wprowadzenie asystenta rodziny,
- pracę socjalną,
- wspieranie potencjału rodziny,
- rozwijanie umiejętności opiekuńczych i wychowawczych,
- wzmocnienie roli i funkcji rodziny,
- udzielanie wielopłaszczyznowego wsparcia w już zaistniałych sytuacjach kryzysowych,

- podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- udzielanie pomocy w przezwyciężaniu uzależnień,
- przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
- dążenie do jak najszybszego powrotu dziecka do rodziny biologicznej,
- aktywizację społeczną i zawodową,
- wzbogacanie oferty edukacyjnej oraz wspieranie uczniów wymagających pomocy zapobieganie niepowodzeniom i trudnościom,
- zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych członków rodziny,
- powoływanie i prowadzenie zespołów ds. rodziny,
- koordynowanie wszystkich działań instytucji samorządowych i organizacji pozarządowych mogących służyć pomocą rodzinom.

Zaplanowane działania mają na celu przywrócenie rodzinie zdolności do prawidłowego wypełniania podstawowych jej funkcji. Wsparcie może być prowadzone w formie pracy z rodziną m.in. poprzez wprowadzenie asystenta rodziny, poradnictwo specjalistyczne, pracę socjalną oraz pomoc w opiece i wychowywaniu dziecka poprzez placówki wsparcia dziennego, czy rodziny wspierające.

6.1 ASYSTENT RODZINY

Rolą asystenta rodziny jest podejmowanie konstruktywnych działań w pracy z rodziną za pomocą wszelkich dostępnych środków, przy wykorzystaniu zasobów własnych i instytucji. Największy sukces asystent może osiągnąć poprzez nawiązanie pozytywnych relacji z członkami rodziny, bo tylko wtedy zdobędzie zaufanie potencjalnego klienta, będzie w stanie wpłynąć na zmianę w postrzeganiu wszelkich trudności i wyzwolić potencjał do działania. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. To niezmiernie ważne, gdyż współpraca odbywa się w środowisku naturalnym danej społeczności, co pozwala na szybsze rozpoznanie problemu i postawienie właściwej diagnozy. Celem pracy asystenta jest dążenie do osiągnięcia przez rodzinę podstawowego poziomu stabilizacji życiowej, która umożliwi jej prawidłowe wychowywanie dzieci. Priorytetowe zadanie natomiast stanowi zażegnanie kryzysu w rodzinie i niedopuszczenie do czasowego umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej lub umożliwienie jak najszybszego powrotu dziecka do rodziców. Współpraca asystenta z rodziną jest długofalowa. Czas jest tu czynnikiem sprzyjającym i pozwala na wnikliwe rozeznanie środowiska i jego problemów.

Zadania asystenta rodziny określone są w art. 15 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny

i systemie pieczy zastępczej, do których w szczególności należą:

- opracowanie i realizacja określonego planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym,
- opracowanie we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej,
- udzielenie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych,
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych,
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi,
- motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej,
- motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych,
- udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych,
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin,
- prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci,
- realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i „Za życiem”,
- prowadzenie dokumentacji, pracy z rodziną,
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny Kierownikowi Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kleczewie,
- monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną,
- sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach,
- współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny,
- współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą.

Zgodnie z ustawą asystent rodziny może prowadzić pracę z maksymalnie 15 rodzinami. Liczba rodzin będąca pod opieką asystenta rodziny winna być uzależniona od trudności wykonywanych zadań oraz kwalifikacji i doświadczenia zawodowego asystenta rodziny. Po zrealizowaniu planu pracy i zakończeniu pracy z rodziną, asystent rodziny przez 6 miesięcy monitoruje funkcjonowanie środowiska, nie rzadziej niż 1 raz w miesiącu. Monitoring jest formą subtelnej asysty rodzinie w usamodzielnianiu i zapewnieniem wsparcia w razie pojawiających się trudności, czy wyzwań w nowych sytuacjach życiowych.

Tabela 2. Rodziny objęte pracą asystenta rodziny w Gminie Kleczew w latach 2020-2021

RODZINY OBJĘTE PRACĄ ASYSTENTA RODZINY			
LP	DANE ZA ROK	2020	2021
1.	Ogółem rodziny	17	17
2.	Ilość dzieci w rodzinach	33	48
3.	Rodziny gdzie <i>zakończono</i> współpracę z uwagi na:	2	2
4.	Rodziny u których występuje problem alkoholowy	6	4
5.	Rodziny u których jest nadzór kuratora	5	4
6.	Rodziny korzystające ze świadczeń finansowych z OPS.	5	3
7.	Rodziny u których występuje problem bezrobocia	5	5
8.	Rodziny u których występuje niepełnosprawność	4	4
9.	Rodziny starających się o powrót dziecka do domu	1	1

Źródło własne: Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleczewie

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleczewie zatrudnia obecnie 1 asystenta rodziny, który zarówno w roku 2020 jak i 2021 objął i wsparciem 17 rodzin (tym dzieci 33 w 2020 r., oraz 48 dzieci w roku 2021).

Liczba dopuszczalnych rodzin pod opieką asystenta wynosi 15 rodzin, jednakże zarówno w trakcie roku 2020 i 2021, zakończyły współpracę po 2 rodziny (z uwagi na uzyskanie zakładanych rezultatów). Rodzaj najczęściej występujących problemów w tych rodzinach na przestrzeni wyżej wskazanych lat, kształtuje się na podobnym poziomie.

Asystent rodziny wykonując swoje obowiązki współpracuje z różnymi instytucjami gminnymi i powiatowymi działającymi na rzecz dziecka i rodziny np.: szkołami, przedszkolami, świetlicami środowiskowymi, Zespołami Interdyscyplinarnymi, grupami roboczymi, Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej ds. Rodzinnych w Koninie, Gminną Komisją Rozwiązywania

Problemów Alkoholowych w Kleczewie, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Ślesinie, Powiatowym Zespołem ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności oraz z placówkami ochrony zdrowia i organizacjami pozarządowymi

6.2 RODZINA WSPIERAJĄCA

Kolejnym sposobem wsparcia rodziny problemowej, wymagającej przezwyciężenia kryzysu, jest zapewnienie jej pomocy poprzez rodzinę wspierającą.

Zadaniem tejże rodziny jest pomoc w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego czy kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych, przy współpracy z asystentem rodziny. Formy takiej współpracy (ale nie wyręczania!), mogą być bardzo różnorodne, uzależnione są od uzgodnień między zainteresowanymi rodzinami i zależą od pomysłowości i inicjatywy osób bezpośrednio zaangażowanych. Na ogół rodzina wspierająca przy współpracy z asystentem rodziny pomaga rodzinie przezywającej trudności w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych. Udzielane w tej postaci wsparcie daje możliwość dzielenia się doświadczeniem i pozytywnym przykładem. Rodzina powołana do pełnienia tej funkcji może pochodzić z bezpośredniego otoczenia. Ustanawia ją Burmistrz właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny wspieranej po uzyskaniu pozytywnej opinii Kierownika Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, wydanej na podstawie przeprowadzonego rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Niezmiernie trudno jest pozyskać rodzinę wspierającą. Wynika to z faktu, że na ogół brak jest chętnych do pełnienia takich ról, a rodziny wykazujące zainteresowanie funkcją nie zawsze dają rękojmię bezpieczeństwa dla rodziny, która wymaga pomocy. Podjęcie decyzji o zgodzie na formalną zgodę takiej współpracy wiąże się zatem z ogromną odpowiedzialnością. Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleczewie podejmować będzie działania mające na celu:

- pozyskanie rodzin do pełnienia funkcji rodziny wspierającej,
- promowanie i upowszechnianie wsparcia udzielanego przez rodziny wspierające.

Do pozyskania rodzin wspierających zaplanowane działania będą miały charakter ciągły. Rodziny chętne do pełnienia funkcji rodziny wspierającej mogą zgłaszać swoją kandydaturę do Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kleczewie.

6.3 GRUPY WSPARCIA I GRUPY SAMOPOMOCOWE

Kolejną formą wspierania rodziny jest grupa wsparcia - odpowiednik formalnej bądź nieformalnej pomocy psychologicznej. W grupach wsparcia najczęściej uczestniczą osoby, które łączą podobne problemy i trudności. Może mieć ona charakter otwarty (gdy w każdym momencie mogą dołączyć do nich nowi członkowie), lub zamknięty (gdy nowi członkowie nie mogą dołączać do spotkań po ich rozpoczęciu). Udział w grupie wsparcia polega na dzieleniu się własnymi doświadczeniami z innymi członkami, słuchaniu, nawiązywaniu kontaktu, dzieleniu się informacjami, udzielaniu wzajemnego wsparcia emocjonalnego. Spotkania grup wsparcia odbywają się zwykle w przyjaznych, przystosowanych do zajęć miejscach, np: poradniach psychologicznych, poradniach rodzinnych, ośrodkach terapii uzależnień, szpitalach psychiatrycznych.. Grupy samopomocowe są dobrowolnym zgromadzeniem osób, których aktywne działanie skierowane jest na wspólne pokonywanie trudności natury psychicznej bądź socjalnej, dotyczących ich samych bądź najbliższego otoczenia. Uzyskiwanie wsparcia, poprzez uczestniczenie w różnego rodzaju grupach samopomocowych, wpływa korzystnie na wzrost samooceny, poczucie przynależności, akceptacji, a przez to na wzrost poczucia własnej wartości. Samopomoc to przede wszystkim proces dzielenia się podobnymi doświadczeniami, sytuacjami czy problemami. Inicjatywy samopomocowe są podejmowane dla ich uczestników i kierowane przez nich. Spotkania mają charakter dobrowolny i ciągły. Głównym celem tychże grup jest dostarczanie wsparcia emocjonalnego i praktycznej pomocy oraz wymiana informacji.

W roku 2020 /2021 w grupach wsparcia uczestniczyły rodziny mające trudności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Z tego rodzaju wsparcia skorzystało łącznie 20 rodzin. Natomiast w ramach działającej Poradni Leczenia Uzależnień w Kleczewie w grupach wsparcia osób współuzależnionych w roku 2020 uczestniczyło 8 osób, zaś w roku 2021 - 10 osób. Natomiast w grupach wsparcia osób uzależnionych uczestniczyło w roku 2020 – 40 osób, a w roku 2021 – 45 osób dotknięte problemem alkoholowym. Z uwagi na sytuację pandemiczną związaną z Covid-19 realizacja tych działań była ograniczona, stąd też osoby zarówno współuzależnione jak uzależnione często korzystały z wsparcia indywidualnego tj w roku 2020 – 50 osób współuzależnionych i 60 uzależnionych , zaś w roku 2021 – 58 współuzależnionych i 71 uzależnionych.

6.4 PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO

Na terenie Gminy Kleczew funkcjonuje placówka wsparcia dziennego - Środowiskowe Ognisko Wychowawcze Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Kleczewie. Zajęcia są skierowane

do rodzin, które mają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i wymagają pomocy w zakresie: organizowania dzieciom czasu wolnego, pokonywania trudności szkolnych, wyrównywania deficytów, organizowania czasu wolnego, wzmacniania poczucia własnej wartości, nabywania umiejętności społecznych oraz nawiązywania prawidłowych relacji interpersonalnych. Celem działalności placówek wsparcia dziennego jest nade wszystko wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży, wyrównywanie deficytów oraz oddziaływanie na środowisko młodego człowieka, w szczególności zagrożone wykluczeniem społecznym, czy demoralizacją. Środowiskowe Ogniska Wychowawcze Towarzystwa Przyjaciół Dzieci mieści się przy ul. Strażackiej 1. Placówka wsparcia dziennego zapewnia uczęszczającym do niej dzieciom: wsparcie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę, zajęcia sportowe oraz ułatwiają rozwój zainteresowań. Cele, placówki jest także wspomaganie wychowawczej i socjalizacyjnej funkcji rodziny w integralnym rozwoju dziecka.

Z tej formy wsparcia korzysta rocznie 30 dzieci.

W roku 2020 i 2021 z uwagi na sytuację pandemiczną związaną z Covid -19, pięć świetlic środowiskowych z terenu Miasta i i Gminy Kleczew zaprzestało swoją działalność.

6.5 PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE

Poradnictwo specjalistyczne jest niezbędne w procesie pomocy osobom i rodzinom, które wymagają profesjonalnego wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Poradnictwo prawne, psychologiczne i rodzinne jest w podstawowym pakiecie tychże usług, z powodzeniem świadczone od lat w Gminie Kleczew. Poradnictwo prawne realizowane jest przez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów itp. Poradnictwo psychologiczne dotyczy diagnozowania, profilaktyki i terapii. Poradnictwo rodzinne obejmuje problemy funkcjonowania rodziny, w tym problemy opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną. Celem realizacji poradnictwa specjalistycznego jest poprawa jakości życia osób zwracających się o pomoc, ich rozwój i optymalizacja prawidłowego funkcjonowania indywidualnego, grupowego, rodzinnego, zawodowego, itp. Istotą porady jest tworzenie warunków do odzyskania lub uzyskania przez człowieka potrzebującego możliwości samodzielnego rozwiązywania problemu, podjęcia właściwych decyzji i ich realizacji, a także unikania w przyszłości działań, które prowadzą do problematycznej sytuacji życiowej. Mieszkańcy Gminy Kleczew mają zapewniony dostęp do specjalistów m.in. w: Miejsko Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kleczewie,

Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kleczewie, Poradni Leczenia Uzależnień w Kleczewie, Poradni Psychologiczno -Pedagogicznej w Ślesinie, Ośrodku Poradnictwa Rodzinnego Interwencji Kryzysowej w Ślesinie, Punktach Nieodpłatnej Pomocy Prawnej w Kleczewie, placówce wsparcia w Środowiskowym Ognisku Wychowawczym Towarzystwa Przyjaciół Dzieci czy też w Klubie Seniora w Kleczewie .

6.6 PRACA SOCJALNA

Praca socjalna to elementarna pomoc świadczona przez pięciu pracowników socjalnych Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleczewie. Jej zadaniem jest działanie na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w środowisku społecznym. Zapewnienie klientowi wsparcia w dążeniu do pełnienia odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi jest podstawowym kierunkiem podejmowanych kroków.

Praca socjalna prowadzona jest z osobami lub rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej oraz ze społecznością lokalną, w celu nawiązania współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokojenia potrzeb członków społeczności. Praca socjalna spełnia szereg istotnych funkcji:

- ratowniczą - jest mechanizmem ratującym rodziny i jednostki w sytuacjach kryzysowych,
- wspierającą - w edukowaniu do samodzielności w rozwiązywaniu własnych problemów,
- profilaktyczną - w zakresie zapobiegania wykluczeniu społecznemu,
- partycypacyjną - budującą lokalne powiązania, koalicje na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, angażującą środowiska do współdziałania.

Działalność pracownika socjalnego polega na mobilizacji osób, rodzin, a w razie potrzeby lokalnych środowisk do podejmowania działań na rzecz jednostki. Profesjonalista w tym zawodzie potrafi wydobyć umiejętności do pokonywania trudności i wykorzystać zasoby tkwiące w tych osobach, rodzinach i grupach pozwalające osiągnąć wytyczony cel.

W 2020 r., udzielono pomocy w postaci pracy socjalnej **202 rodzinom** (427 osób w rodzinie), natomiast w roku 2021 tej formy pomocy udzielono **216 rodzin** (455 osób w rodzinie). Efekty pracy socjalnej za lata 2020-2021 obrazuje poniższa tabela .

Tabela 3. Efekty pracy socjalnej w Gminie Kleczew w latach 2020-2021

EFEKTY PRACY SOCJALNEJ ILOŚĆ RODZIN		
DANE ZA ROK	2020	2021
Ilość rodzin/osób w rodzinach	202	216
Rozwiązanie lub złagodzenie konfliktów	55	28
Usamodzielnienie	17	4
Podjęcie pracy	3	6
Uzyskanie przysługujących świadczeń z innych źródeł niż	83	116
Uzyskanie alimentów	8	8
Podjęcie leczenia odwykowego	5	6
Kierowanie do zespołu orzekającego celem uzyskania	31	42

Źródło własne: Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleczewie

Na uwagę z powyższej tabeli zasługuje fakt, że w roku 2020 pracownicy socjalni pomogli prawie 50 % więcej rodzinom niż w roku 2021 w rozwiązaniu lub złagodzeniu konfliktów powstających w tych rodzinach oraz więcej rodzin uzyskało usamodzielnienie.

Z kolei w roku 2021 znacznie więcej osób niż roku 2020, uzyskało przysługujące im świadczenia z innych źródeł niż pomoc społeczna oraz więcej osób zostało pokierowane przez pracowników do zespołu orzekającego o stopniu niepełnosprawności. Również na skutek pracy socjalnej z klientem o 100% więcej osób podjęło zatrudnienie. Pozostałe efekty pracy socjalnej w obu latach kształtują się na podobnym poziomie.

7. CHARAKTERYSTYKA RODZIN OBJĘTYCH WSPARCIEM MIEJSKO-GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W KLECZEWIE

W roku 2020 ze świadczeń pomocy społecznej skorzystało łącznie **217 rodzin** (o liczbie osób w rodzinach **447**), z czego **74** to rodziny wychowujące dzieci. W roku 2021 ze świadczeń pomocy społecznej skorzystało łącznie **224** rodzin (o liczbie osób w rodzinach **467**), z czego **84** to rodziny wychowujące dzieci. Analiza danych wskazuje na nieznaczne zwiększenie się liczby rodzin z dziećmi- beneficjentów pomocy. Z doświadczeń pracowników socjalnych i asystenta rodziny wynika, że wzrasta też liczba rodzin doświadczających problemów opiekuńczo-wychowawczych. Powyższe skutkuje tym, że służby odpowiedzialne za wspieranie rodziny, często dowiadują się o jej trudnościach w sytuacji kryzysu, nie mając

możliwości podjąć odpowiednio wcześniej działań profilaktycznych na rzecz zniwelowania skutków narastających problemów.

Tabela 4. Typy rodzin objęte pomocą społeczną w Gminie Kleczew- w latach 2020-2021

ROK		2020			2021		
WYSZCZEGÓLNIENIE	LP	LICZBA RODZIN	W TYM NA WSI	LICZBA OSÓB W RODZINACH	LICZBA RODZIN	W TYM NA WSI	LICZBA OSÓB W RODZINACH
RODZINY OGÓŁEM	1	217	71	447	224	75	467
o liczbie osób	2	116	34	116	116	33	116
1							
2	3	35	8	70	37	12	74
3	4	29	13	87	33	13	99
4	5	23	10	92	22	9	88
5	6	7	2	35	10	4	50
6 i więcej	7	7	4	47	6	4	40
RODZINY Z DZIEĆMI OGÓŁEM	8	74	30	269	84	31	286
o liczbie dzieci	9	29	13	74	49	17	133
1							
2	10	26	9	97	21	7	79
3	11	11	2	48	10	5	48
4	12	4	2	21	2	0	11
5	13	3	3	21	1	1	7
6	14	1	1	8	1	1	8
7 i więcej	15	0	0	0	0	0	0
RODZINY NIEPEŁNE OGÓŁEM	16	34	12	107	28	9	81
o liczbie dzieci	17	11	4	23	13	4	28
2	18	13	4	41	10	2	32
3	19	7	2	28	4	3	16
4 i więcej	20	3	2	15	1	0	5
RODZINY EMERYTÓW I RENCISTÓW OGÓŁEM	21	2	0	2	27	9	60
o liczbie osób	22	2	0	2	13	1	13
1							
2	23	0	0	0	5	3	10
3	24	0	0	0	4	1	12
4 i więcej	25	0	0	0	5	4	25

Źródło własne : Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleczewie- CAS

W roku 2020 ogółem wypłacono świadczeń rodzinnych i opiekuńczych **3188 rodzinom na łączną kwotę 14.905.334,00 zł.** Natomiast w roku 2021 ogółem wypłacono świadczeń rodzinnych i świadczeń opiekuńczych **2249 rodzinom na łączną kwotę 15.149.662,25 zł.** W związku z powyższym można stwierdzić, że mimo iż mniej rodzin (różnica 939 rodzin) skorzystało ze wsparcia w roku 2021, to jednak nie przełożyło się to na spadek pomocy finansowej a wręcz zwiększyło o kwotę ok. 244.328 zł. Poprawa sytuacji finansowej rodzin z dziećmi, dotychczas korzystających ze wsparcia finansowego nie rozwiązuje kryzysów i problemów z jakimi te rodziny się borykają. Dlatego niezbędna jest długofalowa praca socjalna i wspieranie rodziny na rzecz poprawy kompetencji rodzicielskich i życiowych klientów. Najczęstsze powody korzystania z pomocy obrazuje Tabela 5.

Tabela 5. Powody przyrzeczenia pomocy w Gminie Kleczew- w latach 2020-2021

LATA	LP	ROK 2020			ROK 2021		
		LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH	LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH
		OGÓŁEM	w tym: NA WSI		OGÓŁEM	w tym: NA WSI	
UBÓSTWO	1	38	13	86	38	18	75
SIEROCTWO	2	0	0	0	0	0	0
BEZDOMNOŚĆ	3	3	2	3	2	1	2
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	4	0	0	0	1	1	7
W TYM:							
POTRZEBA OCHRONY WIELODZIETNOŚCI	5	0	0	0	1	1	7
BEZROBOCIE	6	39	14	111	49	17	122
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	7	22	9	39	26	11	42
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	8	130	36	216	141	41	254
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.- WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	9	15	6	60	11	4	48
W TYM:							
RODZINY NIEPEŁNE	10	8	4	24	8	3	30
RODZINY WIELODZIETNE	11	5	1	30	3	1	18
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	16	2	0	2	1	0	1
ZDARZENIE LOSOWE	18	0	0	0	1	0	1

Źródło własne : Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleczewie- CAS

Rodziny objęte pomocą Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kleczewie najczęściej borykały się długotrwałą chorobą, niepełnosprawnością, bezrobociem i ubóstwem i dość często również z bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. W 2021 roku w porównaniu z 2020 zmniejszyła się liczba rodzin, którym udzielono wsparcia z ostatnio przytoczonego powodu. Wskazane wyżej dane dotyczą osób, które korzystały z pomocy finansowej, a więc nie są pełnym odzwierciedleniem tychże problemów i nie korelują z wyłączną pracą socjalną. Może to mieć związek z polityką państwa, która przez udzielanie obligatoryjnych wysokich świadczeń finansowych na rzecz rodziny zniekształca pełny obraz tych problemów.

7.1 PRZEMOC W RODZINIE - PROCEDURA „NIEBIESKIEJ KARTY”

Istotnym problemem społecznym jest przemoc w rodzinie. Nie ma znaczenia wiek, rodzaj wykształcenia, pozycja społeczna czy wykonywany zawód w odniesieniu do osoby stosującej przemoc, czy doznającej przemocy. Do przemocy dochodzi w wyniku współwystępowania i interakcji różnych czynników społecznych, kulturowych i psychologicznych. Możemy mówić o elementach ryzyka, które zwiększają prawdopodobieństwo pojawienia się przemocy w rodzinie, ale nie możemy stwierdzić, że są przyczyną zjawiska. Należą do nich m. in.: normy społeczne i kulturowe, środowisko społeczne i warunki życia, uzależnienia oraz osobowość sprawcy i ofiary przemocy. Ofiarami przemocy są niejednokrotnie osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne od sprawcy. Na ogół są to kobiety i dzieci, rzadziej osoby niepełnosprawne, starsze i chore. Podstawowym dokumentem regulującym kwestie przemocy w rodzinie w ujęciu prawnym jest Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U z 2021 r., poz. 1249). Na podstawie ww. ustawy zostało wydane rozporządzenie regulujące kwestie procedury „Niebieskiej Karty” oraz obowiązek wydania bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o obrażeniach dla osób doświadczających przemocy w rodzinie. Na podjęcie interwencji w środowisku z wykorzystaniem tej procedury nie jest potrzebna zgoda osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Procedurę może wszcząć policja, przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, oświaty i ochrony zdrowia na podstawie specjalnie do tego celu opracowanych formularzy zwanych potocznie „Niebieską kartą”.

Tabela 6. Procedura Niebieskiej Karty w Gminie Kleczew w latach 2020-2021

Rok	Liczba założonych Niebieskich Kart	Liczba procedur kontynuowanych z poprzednich lat	Liczba odbytych Zespołów Interdyscyplinarnych	Liczba odbytych grup roboczych	Liczba osób objętych procedurą	Liczba dzieci objętych procedurą
2020	13	8	4	42	42	16
2021	7	7	4	27	32	11

Źródło własne : Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleczewie

Powyższa tabela wskazuje na liczbę założonych Niebieskich Kart, która w roku 2020 była wyższa niż roku 2021, należy jednak pamiętać że każda przemoc w rodzinie niesie za sobą poważne konsekwencje zdrowotne dla osób nią dotkniętych.

7.2 USTAWA „ZA ŻYCIEM”

Z dniem 1 stycznia 2017 r. weszła w życie Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem”, w ramach której rodzinom przysługuje wsparcie asystenta rodziny i jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 4 000,00 zł. W latach 2020-2021 do Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kleczewie wpłynęły łącznie **2 wnioski na łączną kwotę 8.000.00 zł.**

7.3 „ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE 500+”

Na mocy ustawy od 1 kwietnia 2016 roku wypłacane są świadczenia wychowawcze (tzw. Program 500+), których celem jest zapewnienie środków na częściowe pokrycie kosztów związanych z zaspokojeniem potrzeb życiowych oraz wychowaniem dziecka w rodzinie. Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleczewie w roku 2020 wypłacił świadczenie wychowawcze dla **1.010 rodzin** (na kwotę **10.228.087,69 zł** , natomiast w 2021 roku **1.101** rodzin na łączną kwotę **10.172.229,45 zł.**

7.4 „DOBRY START”

„Dobry Start” Dobry start” – to program rządowy, w ramach którego na każde uczące się dziecko do 20 roku życia (niepełnosprawne do 24 r.ż.) rodzice, bez względu na dochód, otrzymują 300 zł w formie jednorazowego wsparcia na rozpoczęcie roku szkolnego. W roku 2020 świadczenie to zostało wypłacone 901 rodzinom na kwotę **383.780,00 zł.** W roku 2021 Program nie był obsługiwany przez tyt. Ośrodek, bowiem od 1 lipca 2021 r., wnioski na wypłatę świadczenia przyjmuje i realizuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

8. PARTYCYPACJA W KOSZTACH UTRZYMANIA DZIECI Z GMINY KLECZEW UMIESZCZONYCH W PIECZY ZASTĘPCZEJ

Zgodnie ustawą, za dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka, w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka w pieczy zastępczej, ponosi wydatki w wysokości :

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Tabela 7. Wysokość środków wydatkowanych z budżetu gminy na współfinansowanie pobytu , dzieci w pieczy zastępczej w latach 2020-2021

Rodzaj wsparcia	Liczba dzieci umieszczona w pieczy zastępczej	Liczba dzieci za które ponosi się odpłatność 50 %	Liczba dzieci za które ponosi się odpłatność 30 %	Poniesione koszty
Rok 2020	11	8	3	49.298,39
Rok 2021	14	8	6	42.124,53

Źródło własne : Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleczewie

W roku 2020- 2021 Gmina Kleczew ponosiła koszty związane z umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej w wysokości 50 % oraz 30 % wydatków.

9. ANALIZA SWOT

Opracowana diagnoza, a także potrzeby i oczekiwania zgłaszane przez osoby działające w obszarze wsparcia rodziny umożliwiły sporządzenie analizy SWOT, która określa mocne i słabe strony, a także szanse i zagrożenia systemu wsparcia rodziny w Gminie Kleczew. Najbardziej istotne ujęte zostały w poniższej tabeli.

Tabela 8. Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - obowiązujące strategie, programy i akty prawne dla gminy Kleczew - dobrze funkcjonujący MGOPS w Kleczewie, - współpraca instytucji działających na rzecz rodziny, - duża dostępność instytucji pomocowych, - działalność gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, - działalność interdyscyplinarnego zespołu do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie, - działalność poradni psychologiczno – pedagogicznej, - wykształcona i doświadczona kadra pomocy społecznej i oświaty, działająca na rzecz dzieci i rodziny, - dostęp do poradnictwa specjalistycznego, , - realizacja programów i projektów skierowanych do rodzin i osób zagrożonych wykluczeniem, -, - rozwinięta oferta edukacyjna, w tym szkoły i przedszkola. - funkcjonowanie miejsko-gminnego ośrodka kultury, miejsko-gminnej biblioteki publicznej i kina „zachęta”. - organizowanie cyklicznych imprez i uroczystości na terenie gminy. - rozwinięta oferta rekreacyjna, w tym stadion miejski, Malta, tereny zielone. . - spadek liczby osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej. - spadek liczby osób długotrwale pobierających świadczenie. - dostęp do pomocy i wsparcia dla osób uzależnionych i doznających przemocy w rodzinie (podmioty instytucje, grupy wsparcia) - funkcjonowanie świetlic środowiskowych zlokalizowanych przy szkołach oraz środowiskowego ogniska wychowawczego towarzystwa przyjaciół dzieci w Kleczewie. - brak uczniów deklarujących, aby w ich domach była stosowana przemoc 	<ul style="list-style-type: none"> - niski poziom świadomego rodzicielstwa, - niedostateczne środki finansowe rodzin na zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży, - niska motywacja do podjęcia działań zmierzających do zmiany i poprawy sytuacji u osób wymagających wsparcia, - przerzucenie całkowitej odpowiedzialności za wychowanie dziecka na szkołę i/lub inne instytucje, - wyuczona bezradność i roszczeniowość, - brak nowych lokali mieszkalnych, mała liczba mieszkań socjalnych i brak gminnych mieszkań chronionych, - bierna postawa rodziców wobec problemów występujących w rodzinie - brak żłobka/klubu dziecięcego na terenie gminy. - spadek liczby uczestników imprez kulturalnych na 1000 ludności. - spadek liczby czytelników bibliotek publicznych na 1000 ludności. - długotrwała lub ciężka choroba jako główny powód korzystania z pomocy. - brak rodzin wspierających. - wzrost liczby dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych o charakterze pogotowia rodzinnego. - pogorszenie samopoczucia uczniów w okresie pandemii oraz częstsze doświadczenie stresu/trudności z koncentracją. - znaczna część uczniów spożywających kiedykolwiek w życiu alkohol. - dostęp do alkoholu i papierosów wśród dzieci i młodzieży. - poświęcanie dużej ilości czasu przez znaczną część nastolatków w gminie, na korzystanie z urządzeń elektronicznych. - brak wiedzy części uczniów odnośnie szkodliwości alkoholu, papierosów i e-papierosów. - problem spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży. - wzrost liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie. - znaczna część dzieci i młodzieży oraz mieszkańców deklarująca doświadczenie cyberprzemocy.

	<ul style="list-style-type: none"> - wysoki odsetek uczniów deklarujących występowanie w swojej szkole przemocy między uczniami. - wysoki odsetek mieszkańców deklarujący znajomość w swoim otoczeniu osoby dotkniętej problemem przemocy w rodzinie. - uznawanie kar cielesnych za dobrą metodę wychowawczą przez część mieszkańców gminy. - wzrost liczby bezrobotnych mieszkańców gminy. - powszechny problem ubóstwa i doświadczenia wykluczenia społecznego
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - pozyskanie środków unijnych na rozwój gminy. - utworzenie nowych miejsc pracy. - aktywizacja społeczna mieszkańców, rozwój fizyczny i sportowy w tym młodzież - poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży. - rozwój metod wsparcia rodziny w pracy asystenta rodziny oraz pracownika socjalnego – - udział w projektach UE, - prospołeczna polityka państwa, - dostępność do pomocy w przypadku doświadczenia przez mieszkańców problemów przemocy lub uzależnień. - dostęp mieszkańców do informacji na temat możliwych form pomocy w przypadku problemów uzależnień i przemocy. - skuteczność w rozwiązywaniu problemów społecznych oraz przeciwdziałaniu im dzięki współpracy międzyinstytucjonalnej. - szkolenia i podnoszenie kompetencji rodzicielskich w procesie wychowania dzieci poprzez organizowanie grup wsparcia - wzrost świadomości dzieci i młodzieży, rodziców oraz wychowawców w zakresie zagrożeń związanych z podejmowaniem zachowań ryzykownych. - realizacja działań projektowych skierowanych do rodzin. - powstanie w bieżącym roku żłobka w Kleczewie 	<ul style="list-style-type: none"> - konsekwencje zdrowotne spowodowane pandemią koronawirusa. - zanik więzi i tradycji rodzinnych, rozpad rodziny, - zaniedbanie emocjonalne dziecka, - upadek autorytetów, - brak czasu rodziców dla dzieci, - zmiana funkcji pełnionych przez rodzinę, - niski poziom wiedzy na temat świadomego rodzicielstwa, zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców - rosnąca ilość dzieci i młodzieży używających środków psychoaktywnych, wzrost agresji wśród dzieci i młodzieży, -przemoc, - obniżanie się aspiracji życiowych, - pogłębiające się podziały społeczne, - narastanie zjawiska wyuczonej bezradności. - zwiększenie skali problemu przemocy w stosunku do dzieci. - brak zainteresowania rodziców sposobem spędzania czasu wolnego przez dziecko - brak wystarczającej wiedzy nt. nowych uzależnień i cyberprzemocy, - wzrost liczby dzieci przebywających w pieczy zastępczej. - ryzyko zaburzeń psychicznych i zachowań suicydalnych wśród dzieci i młodzieży.

	<ul style="list-style-type: none"> - rozwój problemów uzależnień behawioralnych wynikających z długotrwałej izolacji i ograniczeń spowodowanych pandemią Covid-19. - wypalenie zawodowe pracowników socjalnych i asystenta rodziny
--	--

10. ZASOBY INSTYTUCJONALNE

Na terenie Gminy Kleczew w budowę lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną zaangażowane są instytucje o zasięgu gminnym i powiatowym takie jak:

<p>Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej</p> <ul style="list-style-type: none"> -realizacja zadań pomocy społecznej w tym pomoc finansowa, rzeczowa - poradnictwo specjalistyczne, -asystentura rodziny 	<p>Centrum Usług Wspólnych wraz z placówkami oświatowymi</p> <ul style="list-style-type: none"> -działalność edukacyjna, profilaktyczna -poradnictwo pedagogiczne 	<p>Komenda Policji</p> <ul style="list-style-type: none"> - działania o charakterze prewencyjnym i profilaktycznym wobec osób i rodzin -udział w procedurze „Niebieska Karta”
<p>Sąd Rejonowy</p> <ul style="list-style-type: none"> - wydawanie zarządzeń opiekuńczo - wychowawczych -kierowanie na leczenie odwykowe osób uzależnionych 	<p>Gminna Komisja Rozwiązywa Problemów Alkoholowych</p> <ul style="list-style-type: none"> - motywowanie do leczenia odwykowego osób uzależnionych -wnioskowanie do sądu o leczenie odwykowe osób uzależnionych 	<p>Organizacje pozarządowe i instytucje kościelne</p> <ul style="list-style-type: none"> -działalność edukacyjna i profilaktyczna -współpraca z innymi podmiotami działającymi na rzecz rodziny
<p>Zespół Interdyscyplinarny</p> <ul style="list-style-type: none"> -działania o charakterze prewencyjnym, profilaktycznym 	<p>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie</p> <ul style="list-style-type: none"> -rodziny zastępcze i i rodzinne domy dziecka -placówki opiekuńczo - wychowawcze -usamodzielnienie -organizator rodzinnej pieczy zastępczej rodziny pomocowe 	<p>Ośrodek Interwencji Kryzysowej</p> <ul style="list-style-type: none"> -działalność diagnostyczna -poradnictwo psychologiczne i pedagogiczne -prowadzenie hotelu dla osób pokrzywdzonych -zajęcia terapeutyczne

Powyższe zasoby instytucjonalne są kluczowymi podmiotami działającymi w obszarze wyprania rodziny, jednakże katalog instytucji świadczących usługi czy pomocy

w systemie opieki nad dzieckiem i rodzina jest znacznie szerszy. Warto wspomnieć tutaj o Poradniach Psychologiczno -Pedagogicznych czy Służbie Zdrowia, która bardzo często jest pierwszym obserwatorem niepokojących zjawisk występujących w rodzinie. Istotny jednak jest fakt, że wszystkie powyższe podmioty i instytucje współpracują ściśle ze sobą i wspólnie dążą do szukania rozwiązania problemów występujących w rodzinie.

11. CELE GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY W GMINIE KLECZEW NA LATA 2023-2025

CEL GŁÓWNY				
KOMPLEKSOWE ZAPEWNIENIE WSPARCIA DZIECKU I RODZINIE W GMINIE KLECZEW				
CEL SZCZEGÓŁOWY 1:				
ZABEZPIECZENIE PODSTAWOWYCH POTRZEB BYTOWYCH DZIECKA I RODZINY				
Lp	Zadania	Czas realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki/ Mierniki
1	Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom wymagającym wsparcia	2023-2025	MGOPS PCPR organizacje pozarządowe kościół wyznaniowe	Liczba rodzin objętych pomocą
2	Dożywanie dzieci	2023-2025	MGOPS placówki oświatowe kościół -UM organizacje pozarządowe GKRPA	Liczba dzieci objętych pomocą
3.	Zapewnienie pomocy, w tym w formie schronienia, osobom doznającym przemocy w rodzinie	2023-2025	MGOPS PCPR Zespół Interdyscyplinarny Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna GKRPA Komenda Policji Sądy – Kuratorzy placówki oświatowe UM	Liczba prowadzonych Niebieskich Kart Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie schronienia
4.	Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	2023-2025	służba zdrowia MGOPS placówki oświatowe PCPR	Liczba monitorowanych rodzin Liczba programów profilaktycznych
5.	Pomoc w zaopatrzeniu osób niepełnosprawnych w niezbędny sprzęt ortopedyczny i środki pomocnicze	2023-2025	PCPR MGOPS służba zdrowia	Liczba osób, które uzyskały wsparcie
6.	Zabezpieczenie środków finansowych na współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej	2023-2025	UM MGOPS PCPR	Kwota przeznaczona na współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej

**CEL SZCZEGÓŁOWY 2:
MINIMALIZOWANIE SKUTKÓW SYTUACJI KRYZYSOWYCH RODZINACH I PODEJMOWANIE
DZIAŁAŃ PROWADZĄCYCH DO ODBUDOWY WIĘZI RODZINNYCH ORAZ POWROTU DZIECKA DO
RODZIN BIOLOGICZNYCH**

Lp	Zadania	Czas realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki/mierniki
1.	Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych wsparcia i pomocy asystenta rodziny	2023-2025	MGOPS	Liczba osób objętych wsparciem asystenta rodziny
2.	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej	2023-2025	MGOPS placówki oświatowe Komenda Policji służba zdrowia Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	Liczba rodzin objętych monitoringiem
3.	Zapewnienie specjalistycznego wsparcia psychologicznego, terapeutycznego, i prawnego rodzinom i dzieciom	2023-2025	PCPR GKRPA Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	Liczba udzielonych porad
4.	Tworzenie i prowadzenie grup wsparcia	2023-2025	PCPR GKRPA Kluby AA Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	Liczba grup wsparcia Liczba osób uczęszczających na grupy wsparcia
5.	Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających	2023-2025	MGOPS	Liczba szkoleń i osób w nich uczestniczących
6.	Podnoszenie kompetencji rodzin tego wymagających w zakresie pełnienia prawidłowych funkcji opiekuńczo - wychowawczych, poprzez organizowanie szkoleń, warsztatów, konsultacji, poradnictwa oraz udostępnianie literatury fachowej	2023-2025	MGOPS PCPR Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna placówki oświatowe -organizacje pozarządowe	Liczba szkoleń Liczba warsztatów Liczba osób objętych wsparciem w formie poradnictwa, konsultacji
7.	Kampanie społeczne dotyczące przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz o tematyce rodzinnej	2023-2025	MGOPS PCPR UM placówki oświatowe organizacje pozarządowe	Liczba przeprowadzonych kampanii Liczba osób- uczestników kampanii
8.	Wsparcie ze strony asystenta rodziny oraz pracowników socjalnych (podnoszenie kompetencji rodzicielskich, przeciwdziałanie sytuacjom kryzysowym itp.)	2023-2025	MGOPS	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta Liczba dzieci, które powróciły do rodzin biologicznych z pieczy zastępczej Liczba rodzin, w których nie doszło do odebrania dzieci

**CEL SZCZEGÓŁOWY 3:
WSPARCIE INTERDYSCYPLINARNE DZIECI I RODZIN**

	Zadania	Czas realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki/mierniki
1.	Koordinacja działań i bieżąca współpraca podmiotów podejmujących działania na rzecz dzieci i młodzieży,	2023-2025	<ul style="list-style-type: none"> - MGOPS - PCPR - placówki oświatowe - Służba zdrowia - Sąd-Kuratorzy 	Liczba wspólnie podjętych działań Liczba zespołów ds. rodziny;
2.	Dobór działań naprawczych na rzecz dziecka i rodziny w oparciu o działania interdyscyplinarne	2023-2025	<ul style="list-style-type: none"> - MGOPS - GKRPA - PCPR - Sąd-Kuratorzy - placówki oświatowe 	Liczba zespołów interdyscyplinarnych

**CEL SZCZEGÓŁOWY 4:
ZAPOBIEGANIE UZALEŻNIENIOM ORAZ NIEDOSTOSOWANIU SPOŁECZNEMU DZIECI I MŁODZIEŻY**

	Zadania	Czas realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki/mierniki
1.	Przygotowanie, prowadzenie i finansowanie programów profilaktyczno - edukacyjnych dla dzieci i młodzieży	2023-2025	<ul style="list-style-type: none"> - placówki oświatowe - GKRPA - Komenda Policji 	Liczba programów Liczba uczestników - odbiorców programu
2.	Organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży, w tym organizowanie wypoczynku letniego i zajęć pozaszkolnych	2023-2025	<ul style="list-style-type: none"> - TPD - GKRPA - MGOK - OSiR - Biblioteka - kościoły i związki wyznaniowe - organizacje pozarządowe - placówki oświatowe 	Liczba zajęć/ ofert Liczba osób/dzieci korzystających z oferty
3.	Prowadzenie działań integrujących i aktywizujących społeczność lokalną na rzecz przeciwdziałania patologiom społecznym wśród dzieci i młodzieży	2023-2025	<ul style="list-style-type: none"> - MGOPS - PCPR - organizacje pozarządowe - placówki oświatowe 	Liczba działań Liczba uczestników - odbiorców programu
4.	Udzielanie pomocy uczniom z trudnościami w nauce	2023-2025	<ul style="list-style-type: none"> - placówki oświatowe - szkoły - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna - TPD 	Liczba osób korzystających z pomocy
5.	monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami, motywowanie do podjęcia terapii przez rodziców bądź dzieci, monitorowanie terapii	2023-2025	<ul style="list-style-type: none"> - OPS - Sąd – Kuratorzy - GKRPA - Zespół Interdyscyplinarny - placówki oświatowe 	Liczba osób podejmujących terapię Liczba osób, które ukończyły rozpoczęty cykl terapii

12.FINANSOWANIE

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny W Gminie Kleczew na lata 2023-2025 odbywać się będzie ze środków pochodzących z budżetu Gminy (uchwała budżetowa), poszczególnych podmiotów realizujących zadania na rzecz dziecka i rodziny, budżetu państwa (konkursy i programy rządowe) oraz dotacji unijnych.

13.WNIOSKI KOŃCOWE I PRZEWIDYWANE EFEKTY

Doświadczenia z minionych lat wskazują zapotrzebowanie na:

- 1) Rozwijanie działań zmierzających do poprawy jakości życia, wyrównywania szans rodzin naj- uboższych, głównie poprzez udzielanie wsparcia finansowego.
- 2) Podejmowanie działań na rzecz integracji i doskonalenia lokalnego systemu wspierania rodzin, w tym poprzez współpracę z organizatorem rodziny- miejsko gminnym ośrodkiem pomocy społecznej.
- 3) Prowadzenie systemu szkoleń i superrewizji dostosowanych do zadań pracowników socjalnych, asystentów rodziny i przedstawicieli innych grup zawodowych mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodziny.
- 4) Wzmocnienie potencjału kadrowego Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kleczewie w zakresie oferowanego wsparcia specjalistycznego.
- 5) Podejmowanie działań na rzecz uwrażliwiania na problemy i potrzeby rodzin niewydolnych opiekuńczo- wychowawczo i zaangażowania społeczności lokalnej.
- 6) Prowadzenie działań na rzecz pozyskiwania większej liczby rodzin wspierających.
- 7) Prowadzenie pracy z rodziną z perspektywy potrzeb dziecka.

Spodziewanymi rezultatami realizowanego w latach 2023-202 Programu Wspierania Rodziny w Gminie Kleczew są:

- pogłębienie współpracy instytucji i organizacji działających na rzecz dobra rodzin,
- poprawę funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej oraz osiągnięcie przez rodziny podstawowego poziomu stabilności życiowej, który umożliwi im wychowywanie dzieci,
- powrót dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do rodzin biologicznych.

14. MONITORING I EWALUACJA

Monitoring Programu będzie polegał na bieżącym gromadzeniu i analizowaniu informacji o stanie jego realizacji. Zebrane w jego toku dane pozwolą na kontrolę postępu realizacji poszczególnych zadań oraz podjęcie działań korygujących. Stała obserwacja realizacji wyznaczonych celów pozwoli na ewentualne dookreślenie obszarów, które poddane zostaną ewaluacji. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, a samej rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Tylko w takich okolicznościach można zwiększyć jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobywania nowych sposobów rozwiązywania problemów.

Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań głównie w oparciu o analizę założonych wskaźników. Merytorycznej analizie poddane będą:

- rzeczywiste rezultaty zastosowanych rozwiązań (oczekiwane i nieoczekiwane),
- porównanie zgodności osiągniętych rezultatów z celami Programu,
- współpraca partnerów programu i jej wpływ na realne wsparcie rodzin w Gminie Kleczew.

Koordinatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Kleczew na lata 2023-2025 jest Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleczewie,

W ramach prowadzenia monitoringu i ewaluacji Kierownik Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kleczewie do dnia 31 marca każdego roku przedłoży Radzie Miejskiej w Kleczewie sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Kleczew na lata 2023-2025, zgodnie z art. 179 ust. 1 Ustawy o Wspieraniu Rodziny i Systemie Pieczy Zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r.

Uzasadnienie

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminę obowiązek realizacji zadań w zakresie wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 176 pkt 1 w/w ustawy do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3 letnich gminnych programów wspierania rodziny. Natomiast art. 179 ust. 2 wskazuje, że programy uchwalane są przez radę Gminy, z uwzględnieniem potrzeb związanych z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny. związku z powyższym podjęci uchwały jest zasadne

W związku z powyższym i z uwagi na konieczność wypełniania obowiązku ustawowego, zasadne jest podjęcie uchwały w przedmiotowej sprawie.